

Anlæggelse af stomi

Til patienter og pårørende

Denne patientinformation er udarbejdet for at forberede dig på det forestående operationsforløb, herunder de daglige mål for fysisk aktivitet, kost og smertebehandling. Undersøgelser har vist, at antallet af komplikationer nedsættes jo hurtigere, du opnår normalt funktionsniveau efter operationen. Det betyder, at du skal være indstillet på at tage aktiv del i forløbet.

Du skal forvente at være indlagt i 3-4 dage efter operationen, men der vil altid være individuelle forskelle.

Hvad er en stomi?

En stomi er en kunstig åbning i bugvæggen på maven, hvor tarmen føres ud og syes fast i maveskindet. Stomien giver afløb fra tarmen, således at afføringen kan komme ud.

En stomi kan enten være en midlertidig eller en permanent stomi.

En stomi har ingen lukkemuskel, som kan styre afføringen. Derfor opsamles afføringen i en stomipose (en pose som sættes over og fastsættes omkring stomien).

En stomi har normalt en rød farve (ligesom slimhinden i munden). En stomi er ofte hævet lige efter operationen, men dette vil aftage med tiden. Især i starten kan stomien bløde lidt under stomipleje. Det er almindeligt, og stopper hurtigt igen. Der er ingen følelse i stomien, så det gør ikke ondt, når den berøres.

Du vil få hjælp af plejepersonalet til at lære at passe stomien, i det omfang det aftales og ønskes af dig. Det er muligt at få hjælp fra hjemmeplejen til stomipleje efter udskrivelsen. Dette aftales og arrangeres under din indlæggelsen på Sengeafsnit D4.

I dagene efter operationen vil plejepersonalet tæt observere stomien. Blandt andet observeres for ændringer i stomiens farve, hævelse og om stomien fungerer (herunder mængde og udseende af tarmindholdet, som opsamles i stomiposen). Derudover observeres huden omkring stomien.

Hvis det er muligt, vil du komme til at tale med en stomisygeplejerske før operationen.

Hvordan foregår operationen?

Som udgangspunkt foretages operationen som en kikkertoperation.

Stomien anlægges ved, at en del af tarmen føres ud gennem bugvæggen, hvor den danner en stomi (en åbning) og syes fast til maveskindet.

Det kan enten være tyndtarmen (kaldes en ileostomi) eller tyktarmen (kaldes en kolostomi),

Anlæggelse af stomi

der føres ud gennem bugvæggen. Operationen foregår i fuld bedøvelse.

Du vil i forbindelse med forundersøgelsen i Mave og Tarm Ambulatoriet blive informeret om og have mulighed for at stille spørgsmål til operationsforløbet.

Afhængig af hvilken operation du skal have foretaget, skal du eventuelt have tømt tarmen ved hjælp af afføringsmiddel inden operationen. Du vil modtage nærmere information om dette ved forundersøgelsen.

Hvad kan du selv gøre før operationen?

En operation vil altid belaste kroppen, derfor er det vigtigt at:

- Spise en kost med proteiner. Proteiner findes især i mælkeprodukter, kød, fisk, fjerkræ og bælgfrugter.
- Være i fysisk god form.
- For at fremme sårhelingen og minimere risikoen for komplikationer anbefaler vi, at du følger Sundhedsstyrelsens anbefaling om, at stoppe med at ryge 6 uger før din operation, og vedholder rygestoppet efter operationen. Det nytter også at stoppe rygning, selvom der er mindre end 6 uger til operationen.
- Hvis du drikker mere end 4 genstande om dagen, anbefaler vi, at du følger Sundhedsstyrelsens anbefaling om, at stoppe helt med at drikke alkohol mindst 4 uger før operationen. Herved kan du mindske risikoen for komplikationer.

Blodfortyndende medicin

Hvis du får blodfortyndende medicin, skal du holde pause med dette. Du skal følge den plan, som lægen i Mave og Tarm Ambulatoriet har lagt ved forundersøgelsen. Er du i tvivl om planen, skal du altid kontakte Mave og Tarm Ambulatoriet tlf. 79182316.

Kosttilskud og naturlægemidler

Fortæl os, hvis du tager kosttilskud og/eller naturlægemidler. Er det tilfældet, skal du holde pause med dette i 7 dage før din operation, da nogle kosttilskud og naturlægemidler kan have en blodfortyndende virkning.

Diabetes (sukkersyge)

Fortæl os, hvis du har diabetes. Du må ikke tage medicin mod din diabetes den morgen, du møder til operation.

Dagen før operationen:

- Aftenen inden operationen skal du drikke 4 flasker PreOp (en kulhydratrig drik), hvis du ikke har sukkersyge. Dette er for at fylde dine sukkerdepoter op inden operationen og for at forebygge ubehag i forbindelse med faste.
- Hvis du har en elektrisk klippemaskine, må du gerne fjerne al hår i området fra brystvorten til skambenet, hvis ikke hjælper vi dig hermed på operationsdagen. Du må ikke anvende en engangsskraber og lave glatbarbering, da det kan forårsage rifter i huden, hvorved risikoen for infektion øges.

På operationsdagen

Om morgenen på operationsdagen skal du drikke 2 flasker PreOp inden kl. 6.

Anlæggelse af stomi

Medicin

Du skal kun tage den medicin, som du har aftalt med narkoselægen. Tag medicinen med et lille glas vand.

Faste

Du skal møde fastende. Det betyder, at du IKKE må spise mad og drikke mælk eller andre mælkeprodukter 6 timer før din mødetid.

Du må gerne drikke vand, saft, juice uden frugtkød, sodavand, kaffe og te (uden mælk) indtil 2 timer før din mødetid.

2 timer før din mødetid, må du IKKE spise eller drikke noget.

Bad

Du skal tage et grundigt brusebad om morgenen derhjemme. Vær særlig opmærksom på vask af navle og lyske.

Afføringsmiddel

Du skal eventuelt have tømt tarmen ved hjælp af afføringsmiddel. Følg den plan der er lagt ved forundersøgelsen.

Hvad sker der ved indlæggelsen på Sengeafsnit D4?

Du vil blive modtaget af en person fra plejepersonalet, som vil hjælpe dig med de sidste forberedelser inden operationen.

Bl.a. vil vi hjælpe dig med:

- At fjerne hår på maven, hvis du ikke selv har haft mulighed herfor.
- At rense din navle.
- At markere hvor på maven, stomien skal sidde, hvis det ikke allerede er gjort til forundersøgelsen.
- At give dig støttestrømper på og give dig en indsprøjtning med blodfortyndende medicin (Fragmin). Dette er for at forebygge blodpropper i lungerne og benene.
- Derudover vil du komme til at tale med den læge, der skal operere dig.

Hvad sker der efter operationen?

Efter operationen kommer du til Opvågningsafdelingen, hvor du skal være nogle timer.

Du vil sædvanligvis vågne op med:

- En slange i blæren, så urinen kan løbe frit (blærekateter).
- Et lille plasticrør, som er lagt i en blodåre i hånden, armen eller ved kravebenet (bruges til at give medicin og væske i).
- Et iltkateter (ilttilskud gennem et kateter i næsen).

Efter operationen må du gerne spise og drikke. Mens du er på Opvågningsafdelingen vil plejepersonalet hjælpe dig ud af sengen for at observere, om smertebehandlingen er tilstrækkelig og for at forebygge komplikationer ved sengeleje (for eksempel blodpropper og lungebetændelse).

På Opvågningsafdelingen kan du ikke modtage besøg, men pårørende er velkomne til at kontakte Sengeafsnit D4 tlf. 79182332, som kan omstille samtalen til Opvågningsafdelingen. Du vil komme tilbage til Sengeafsnit D4 efter nogle timer. Derefter er det vigtigt, at du er oppe så mange timer som muligt i løbet af den resterende del af dagen. Dette kan du opnå ved at sidde opp

Anlægelse af stomi

aftenkaffen og ved at gå tur på gangen. Du vil få udleveret tyggegummi og skal tygge ca. en halv time i løbet af aftenen, da det fremmer tarmfunktionen.

Hvordan foregår smertebehandlingen?

Du kan forvente smerter i maven efter operationen.

Du vil derfor få udleveret smertestillende medicin i form af tabletter og eventuelt få indsprøjtninger med smertestillende medicin efter behov.

Smerterne kan bedst, vurderes af dig. Det er derfor vigtigt, at du fortæller os om smerterne, således vi har mulighed for at lindre dig.

En god smertebehandling efter en operation:

- Mindsker risikoen for komplikationer
- Kan hjælpe dig til hurtigere at komme ud af sengen og tilbage til dit normale funktionsniveau. Herved mindskes risikoen for blandt andet blodpropper og tabt muskelmasse.
- Kan hjælpe dig til hurtigere at kunne spise normal kost, hvilket blandt andet er vigtigt i forhold til helingsprocessen.

Hvad sker der i dagene efter operationen?

1.dag efter operationen:

- Du vil blive vejledt i vejrtrækningsøvelser og mobilisering af en fysioterapeut.
- Personalet vil tilse og rense operationssårene efter behov.
- Du vil komme til at tale med en læge til stuegang, som kan gennemgå operationsforløbet med dig. Dette foregår som regel i dagtiden og først på 1. dag efter operationen, da det kan være svært at huske informationer lige efter operationen.
- Plejepersonalet vil tilse og evt. skifte/tømme stomiposen. I det omfang det aftales og ønskes, vil vi vejlede dig i stomipleje.

For at forebygge komplikationer i forbindelse med operationen (f.eks. lungebetændelse og blodpropper) og for at forbedre efterforløbet forventer vi:

- At du er oppe mest muligt i løbet af dagen og aftenen.
- At du sidder oppe, og forsøger at spise til alle måltider.
- At du drikker mindst 1,5 L væske og gerne proteindrikke.
- At du tygger tyggegummi i ca. en halv time 3 gange dagligt, da det fremmer tarmfunktionen.

2. dag efter operationen og frem til udskrivelsen:

- Hvis du har et blærekateter, vil dette blive fjernet.
- Plejepersonalet vil tilse og rense operationssårene efter behov.
- Plejepersonalet vil tilse og evt. skifte/tømme stomiposen. I det omfang det er aftalt, vil du løbende blive vejledt i stomipleje.
- Der skal tages stilling til, om du har brug for hjælp fra hjemmeplejen til stomipleje efter udskrivelsen.
- Du vil eventuelt blive oplært i, hvordan du tager blodfortyndende injektioner (Fragmin), hvis du skal have dette efter udskrivelsen.

Vi forventer:

- At du i stigende grad er oppegående.

Anlæggelse af stomi

- At du sidder oppe, og forsøger at spise til alle måltider samt henter mad ved madvognen.
- At du drikker mindst 1,5 L væske og gerne proteindrikke.
- At du tygger tyggegummi i ca. en halv time 3 gange dagligt, da det fremmer tarmfunktionen.
- At du deltager i stomiplejen i det omfang, der er aftalt med plejepersonalet.

Hvad sker der, når du skal udskrives?

Du vil blandt andet blive informeret om følgende:

- Forbinding og sårpleje.
- Brugen af støttestrømper.
- Kost og motion.
- Forholdsregler efter udskrivelsen.
- Evt. smertebehandling.
- Det videre forløb; for eksempel aftales der tid i Stomiambulatoriet 1-2 uger efter udskrivelsen. Du vil få udleveret stomiposer og andet stomimateriale. Hvis du mangler materiale, inden du skal møde i Stomiambulatoriet, kan du ringe på 79184550.

Hvilke komplikationer kan der opstå?

- Der kan opstå blødning.
- Hvis der er dårlig blodforsyning til stomien, kan det blive nødvendigt at foretage en ny operation.
- Der kan opstå infektion i operationssårene, hvilket kan vise sig ved; rødme, hævelse, tiltagende smerter/ømhed, varme, sivning af pus og eventuelt feber. Hvis der opstår symptomer på sårinfektion skal du kontakte en læge.

Personer der ryger og/eller drikker mere end Sundhedsstyrelsens anbefalinger, har større risiko for komplikationer.

Ved spørgsmål om din sygdom, tilstand og behandling indenfor de første 24 timer efter udskrivelsen, er du velkommen til at ringe til Sengeafsnit D4 (hele døgnet), på tlf. 79182332.

Efter 24 timer skal du kontakte egen læge eller vagtlæge.

Venlig hilsen

Personalet fra
Mave og Tarm Ambulatoriet og
Afsnit D4, Medicinske- og kirurgiske mave-tarmsygdomme